

FOTOGRAFEREN MET OUDE LENSJES

Annemiek Rijnsent

Zoals jullie hebben kunnen zien fotografeer ik niet alleen met nieuwe maar ook met oude lenzen. Met name bepaalde oude Oost-Duitse en Russische lensjes met P-draad (M42) hebben mijn interesse. Deze lenzen werden verguisd in de tijd dat ze op de markt kwamen, maar nu worden ze gewaardeerd voor hun afwijkingen. Kortom, op zoek naar de imperfectie die foto's een eigen karakter kunnen geven.

Ooit ben ik via een workshop in het bezit gekomen van een Helios 44-2 lensje. Het is een Russische namaak van de Carl Zeiss Biotar 58mm f/2.

Inmiddels heb ik mijn collectie uitgebreid en zijn dit mijn lensjes:

- Helios 44 58mm f/2 lens (44-2). Dit lichte en compacte lensje geeft een swirly effect, maar ook mooie Bokeh bollen in de achtergrond.
- Helios 44 58mm f/2, waar het voorste lensdeel is omgedraaid, Petzval modificatie, waardoor hij nog meer effect krijgt.
- Pentacon 50mm f/1.8. Mooie achtergrond onscherpte waardoor je dromerig beeld krijgt.
- Pentacon Orestor 135mm f/2.8 met Petzval modificatie. Soapy bokeh (bolletjes).
- Meyer-Optik Gorlitz Domiplan 50mm f/2.8. Mooi soapy bokeh (kleine bolletjes).

Al deze lensjes bedien je natuurlijk handmatig en gebruik je vaak met volle diafragmaopening.

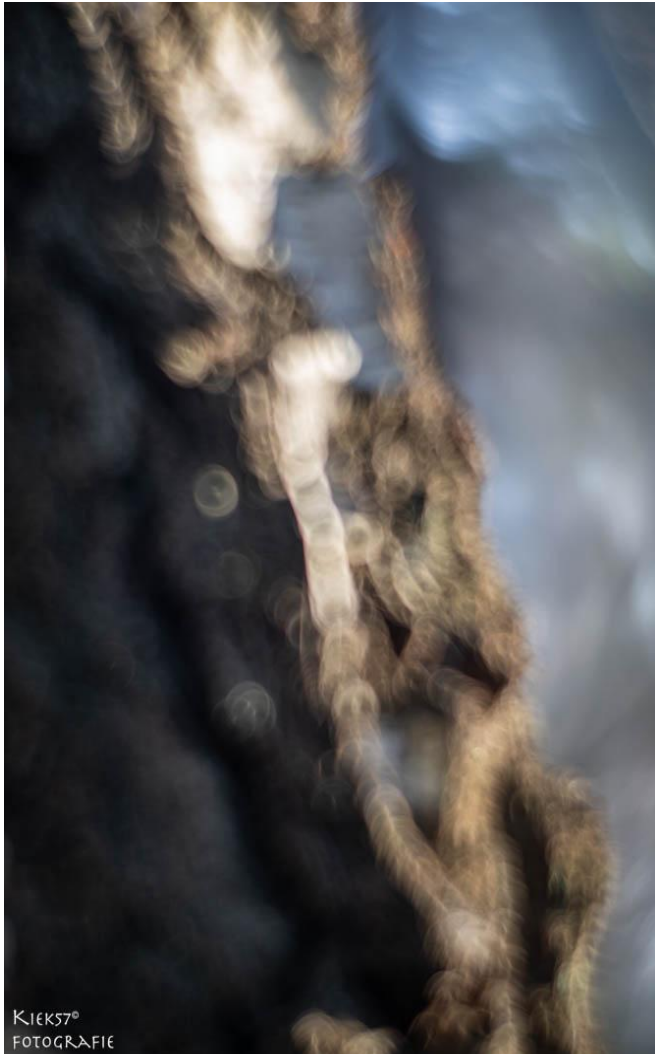
De scherpte van deze lenzen en zeker de gemodificeerde exemplaren ligt in het centrum. Ik ga nog kaartjes maken met de gegevens van deze lensjes erop vermeld zodat ik achteraf kan zien welk lensje ik gebruikt heb. Natuurlijk wel eerst een foto maken van het juiste kaartje waarna ik met het lensje aan de slag ga.

Het is een leuke aanvulling op mijn lenzen bestand. Je kunt ze voor niet al te veel geld op de tweedehands markt kopen.

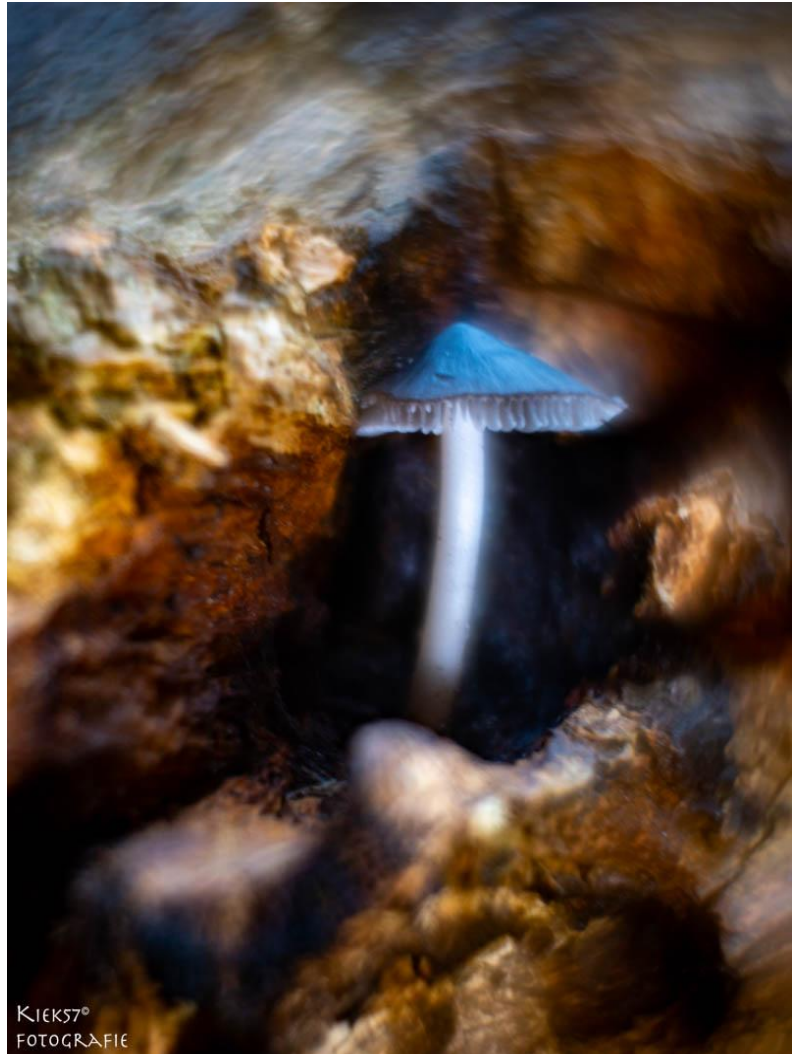

Voorbeeld achtergrond soapy bokeh

Je hebt enkel een adapter nodig voor de lensvatting van jouw camera naar M42 en wat tussenringen.

Voorbeeld soapy bokeh

Voorbeeld swirley effect

WAT IS DE PETZVAL MODIFICATIE?

Na even zoeken op internet geeft AI het antwoord:

Een **Petzval modificatie** is een aanpassing van een vintage (vaak Russische) Helios lens (zoals de Helios 44M) om het unieke, artistieke *swirly bokeh* (wervelende achtergrondonscherpte) en de karakteristieke *flare* van originele Petzval-lenzen te simuleren, wat resulteert in dromerige, draaiende patronen in de onscherpe delen van de foto, ideaal voor portretten met een vintage look.

Wat het inhoudt:

- **Lens:** Meestal een [Helios 44M](#), een 58mm f/2 lens uit de voormalige Sovjet-Unie, wordt gebruikt als basis.
- **Aanpassing:** De interne optica wordt aangepast (soms door elementen te verwijderen of te herschikken) om de eigenschappen van een Petzval-lens na te te

bootsen, die bekend staat om zijn sterke vervorming aan de randen van het beeld en een wervelende achtergrond.

- **Resultaat:**

- **Swirly Bokeh:** De achtergrondonscherpte vormt draaiende, cirkelvormige patronen, vooral zichtbaar bij volledig open diafragma (f/2) en met voldoende afstand tussen onderwerp en achtergrond.
- **Lichtvlekken (Flare):** De lens kan ook meer lichte vlekken en flare produceren, wat bijdraagt aan de vintage esthetiek.

- **Gebruik:** Geschikt voor portretfotografie om een zeer artistiek, onwerkelijk effect te creëren, hoewel de focus vaak beperkt is en niet altijd tot oneindig scherpstelt. Voor natuurfotografen geeft het de schoonheid van imperfectie weer.

Kortom, het is een manier om de magische, dromerige look van een oude Petzval-lens te verkrijgen met een moderne camera, door een betaalbare vintage lens te modificeren.

PROGRAMMA

Datum	Locatie	Wat te doen	Gespreks-leider
Januari			
ma 26 jan	De Batau	Presentatie van afgedrukt werk Bespreking van 3 foto's of een serie in eindfase/expositie waardig, gepresenteerd in passe-partout. De foto's worden getoond op de lichtbak. De losse foto's worden individueel besproken. Bij de series kijken we vooral naar het verhaal en de samenhang. Voor de series geldt geen afgestemd aantal, maar bespreking is maximaal 5 minuten. <i>Foto's kun je tot en met zaterdag uploaden in het Fotobesprek- en Jureersysteem van de Fotobond. Op zondag zijn alle foto's voor iedereen zichtbaar in de presentatie van dit systeem. Let op dat de foto's niet groter zijn dan 1920 px op de lange zijde.</i>	Erik en ?
Februari			
ma 2 feb	De Batau	Algemene Ledenvergadering 2026	
ma 9 feb	De Batau	Wie veel reist kan veel verhalen: China John Roeleven en Ton Verweij presenteren hun fotoverhaal over China.	John en Ton
ma 16 feb	De Batau	Tafeltjes avond Neem (max) 3 afgedrukte foto's mee (minimaal A5, maar liever A4). Per tafel zitten 4 fotografen die de foto's bespreken in totaal 20 minuten. Daarna gaan we de bezetting van de tafels wisselen, zodat jouw foto's ook in een andere samenstelling wordt besproken, eveneens in 20 minuten. Vervolgens wisselen we nog een keer van tafel voor de laatste ronde van 20 minuten. Na 3x20 minuten bespreken we plenair welke foto's de meeste discussie hebben opgeleverd. Dit is de ultieme kans om jouw fotografische ideeën te toetsen en van andere fotografen te horen wat ze ervan vinden.	Michel en Theo

TOELICHTING OP HET PROGRAMMA

Voor de ALV van 2 februari heeft de secretaris op 21 januari de uitnodiging verstuurd, vergezeld van alle relevante stukken. Goed doorlezen!

TIPS

Van Ton Verweij:

<https://rosaspierhuis.nl/culturele-activiteiten/expositie-sportret-klaas-jan-van-der-weij/>

Expositie Field of Play – Klaas Jan van der Weij

Opening op zaterdag 17 januari, 2026 Geopend tot zondag 15 maart, 2026

Met Field of Play richt Klaas Jan van der Weij zijn lens niet alleen op de sport zelf, maar ook op de mens erachter.

ADRESSEN

E-mail adres	Functie	Huidige ontvanger(s)
redactie@fotogein.nl	redactie van de Oculair	Jan Donders, Ina Huitema
bestuur@fotogein.nl	alle bestuursleden	Henk Post, Willibrord van Raaij, Edwin Slaghekke, Eric de Wit, Michel Timmermans
penningmeester@fotogein.nl	de penningmeester	Edwin Slaghekke
secretaris@fotogein.nl	de secretaris	Willibrord van Raaij
wedstrijd@fotogein.nl	de wedstrijdcommissie	Kas Maessen, Gerard Janssen, Erik Hendriksen
foto@fotogein.nl	inzenden foto's voor digitale presentaties	John Roeleven, Jan Donders, Michel Timmermans, Gerard Janssen
webmaster@fotogein.nl	alles betreffende de website	John Roeleven, Jan Donders
expositie@fotogein.nl	de expositie commissie	Maarten de Koning, Erik Hendriksen
programma@fotogein.nl	de programmacommissie	Henk Post, Erik Hendriksen
materiaal@fotogein.nl	als je materialen wilt lenen	Eric de Wit